

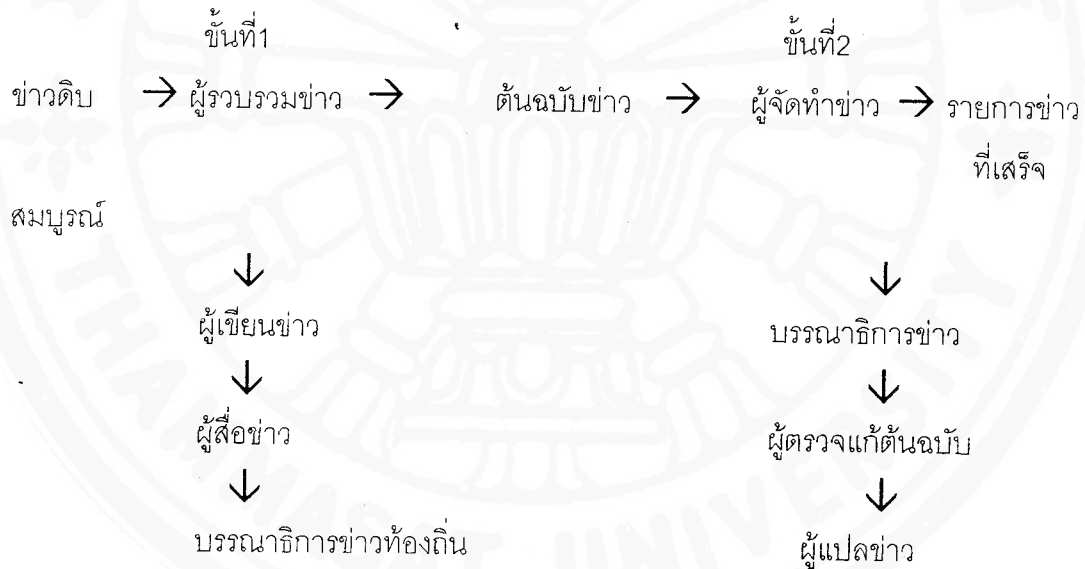
บทที่ 2

รายการข่าวโทรทัศน์

ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับข่าวโทรทัศน์

“ในสังคมทุกรูปแบบจำเป็นที่จะต้องมีการสื่อสารและสื่อมวลชน “วิทยุโทรทัศน์” หรือ “โทรทัศน์” นับเป็นสื่อ Channal or Media หรือพาหนะนำข่าวสาร (Message Vehicles) ประเภทหนึ่งซึ่งมีหน้าที่แจ้งข่าวสารให้สมาชิกในสังคมได้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Surveillance of the environment or Information Function) เพราะเหตุที่มีคุณลักษณะส่งทั้งภาพและเสียงไปยังผู้ดูผู้ชมจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ” (ดวงทิพย์ วรพันธ์ : 1)

หากพิจารณาถึงกระบวนการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ประจำวัน กว่าที่จะเสนอต่อสายตาผู้ชมข่าวจะถูกรวบรวมผ่านการพิจารณาของบุคคลหลายคนหลายขั้นตอน Bass นักวิชาการตะวันตกได้เสนอแนวคิด ว่า กระบวนการผลิตข่าวประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนรวบรวมข่าว และขั้นตอนจัดทำข่าว ในแบบจำลองชื่อ “ Double Action Model of Internal News Flow ”

(Bars , A.Z. 1969 : 69 - 71 อ้างถึงในดวงทิพย์ วรพันธ์ 2532 : 8)

แต่หากพิจารณาการผลิตรายการข่าวว่ามีกระบวนการเช่นเดียวกับการผลิตรายการ

โทรทัศน์ รายการข่าวโทรทัศน์จะประกอบไปด้วย ขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนก่อนการผลิต ได้แก่ การเตรียมข้อมูล และวางแผนการทำข่าว
2. ขั้นตอนการผลิต ได้แก่ การจัดหาข่าว ทำข่าว ปูร่งแต่งข่าว
3. ขั้นตอนหลังการผลิต ได้แก่ การตัดต่อ ทำกราฟฟิค จัดทำคิวข่าว จนถึงนำเสนอออก

อากาศ

ทฤษฎีผู้ปิดและเปิดประตูข่าวสาร (Gatekeeper theory)

ผู้ปิดและเปิดประตูข่าวสาร (Gatekeeper) เป็นบุคคลซึ่งควบคุมการไหลของข่าวสาร บุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าข่าวสารอะไรควรจะส่งต่อไป หรือข่าวสารอะไรควรจะตัดออกไป บุคคลผู้ทำหน้าที่ปิดและเปิดประตูข่าวสารนี้ยืนอยู่ระหว่างตัวข่าวสาร และผู้รับสาร

ผู้ปิดและเปิดประตูข่าวสารทั้งในระดับชาติและท้องถิ่นมีนักข่าวและบรรณาธิการข่าว ผู้จัดการโฆษณา หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น แห่งชาติ และเครือข่ายโทรทัศน์ สำนักข่าว

นักข่าวได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าว ให้ไปหาข่าว ขณะเดียวกันนักข่าวก็ทำหน้าที่ปิดและเปิดประตูข่าวสาร เพราะเขาจะตัดสินใจว่าจะเขียนข้อเท็จจริงในข่าวอย่างไร พฤติกรรมการควบคุมข่าวสารเช่นนี้กล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ Agenda Setting

ในการผลิตข่าวทุกขั้นตอนจะมีผู้รักษาประตู (Gatekeeper) เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ

1. ขั้นก่อนผลิต ผู้รักษาประตูอันได้แก่ บรรณาธิการข่าวประจำวันจะทำหน้าที่กรองข่าว (Filtering) ด้วยการคัดเลือกข่าว (Selecting) โดยใช้คุณค่าของข่าว (News Value) คุณลักษณะของข่าว (Characteristics of News) มาตัดสินใจเลือกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ กัน มาเป็นข่าวให้พอดีกับเวลาออกอากาศที่ได้กำหนดไว้
2. ขั้นการผลิต ผู้รักษาประตูอันได้แก่ผู้สื่อข่าว ผู้รายงานข่าว ช่างภาพ ผู้แปลข่าว ผู้ตรวจแก้ข่าว บก.ประจำวันจะทำหน้าที่ผลิตต้นฉบับข่าว ภาพข่าวและกำหนดวิธีการนำเสนอ
3. ขั้นหลังการผลิต ผู้รักษาประตูอันได้แก่ บก.ข่าวประจำวันหรือหัวหน้าฝ่ายข่าวจะทำหน้าที่จัดลำดับ (Ranking) หรือจัดวาระข่าว (Agenda Setting) (ดวงทิพย์ วรพันธ์ : อ่างแล้วหน้าเดียวกัน) ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ปัจจัย คือ

ปัจจัยด้านองค์การ

เป็นปัจจัยที่พบได้มากที่สุด มีผลให้เลือกเหตุการณ์กว้างๆ ง่ายต่อการติดตามรายงาน และเป็นเรื่องที่เป็นที่ยอมรับเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

ปัจจัยด้านประเภทข่าว

จากปัจจัยนี้ "ผู้รักษาประตู" จะเลือกข่าวที่เป็นความคาดหวังของผู้ดูอันแสดงถึงคุณค่าของข่าวและความสมดุลระหว่างเหตุการณ์

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

เป็นปัจจัยที่ทำให้เลือกเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลชั้นนำและชาติชั้นนำ (elite persons & elite nations) รวมทั้งเหตุที่ไม่ดีทั้งหลายที่ผู้ชมสนใจ

การคัดเลือกและจัดลำดับข่าว

จากข้อเขียนของ (Bagdiklan) นักข่าวและบรรณาธิการข่าวจะตัดสินใจเลือกข่าวอย่างไร นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 5 ประการ

1. หลักที่ยึดถือในการบริหาร
2. การมองโลกของความจริงและนิสัยของคนนั้น คือดูว่าผู้รับสารต้องการอะไร มีความปรารถนาอย่างไร
3. ค่านิยม ยึดถือโดยกองบรรณาธิการที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีมาตรฐานทางด้านความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพ นั่นคือเขาจะเป็นผู้ตัดสินใจว่า อะไรที่ผู้รับสารควรได้รับรู้
4. การประเมินค่าข่าวสาร โดยการแข่งขันของสื่อ
5. ค่านิยมส่วนตัวและนิสัยบางอย่างของบรรณาธิการ เช่นไม่ชอบเรื่องบางอย่างก็ไม่ให้ออกนอกจากนี้ยังมีเรื่องของปัจจัยเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง (อรรถุ เลิศจรรยาภรณ์ 2518 : 13)

ในส่วนของการจัดลำดับข่าว โดยทั่วไปมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. จัดลำดับตามประเภทรายการข่าว ได้แก่ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ฯลฯ
2. จัดลำดับตามประเภทเนื้อหาของข่าว ได้แก่ พระราชกรณียกิจ การเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรม สังคม

สถานีโทรทัศน์ไทยมักจัดลำดับประเภทรายการก่อน แล้วจึงจัดลำดับตามเนื้อหา ในทางปฏิบัติซึ่งปฏิบัติกันมานานนับแต่เริ่มเปิดสถานี การจัดลำดับข่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข่าวในประเทศโดยเฉพาะที่เป็นข่าวเกี่ยวกับบุคคล มักจะลำดับข่าวตามความสำคัญของบุคคลจากมากที่สุด ไปหาสำคัญน้อยที่สุด คือเรียงลำดับจาก (ดวงทิพย์ วรพันธ์ 2526 : 12)

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ
- สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์

- สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
- สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
- สมเด็จพระสังฆราช
- ผู้แทนพระองค์
- องคมนตรี
- นายกรัฐมนตรี
- รัฐมนตรี
- อธิบดี
- บุคคลธรรมดา

และในการจัดลำดับยังคำนึงถึงลักษณะภาพที่ใช้ในรายงานข่าวด้วย มักใช้ข่าวอ่านหน้า
กล้องสลับกับภาพยนตร์ข่าว ภาพนิ่งเทปบันทึกภาพ

ความหมายและองค์ประกอบของข่าว

Phillip H. Adult ศาสตราจารย์ทางวารสารศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมิเนโซตา
(University of Minnesota) ได้ให้คำจำกัดความ ของ ข่าวว่า

1. ข่าวเป็นรายงานของเหตุการณ์หนึ่งซึ่งกระชับ ชัดเจน จัดเสนอได้ภายในระยะเวลาอันเหมาะสม
2. ก่อนที่จะเป็นรายงานข่าวจะต้องมีการรวบรวม เรียบเรียงข้อมูลประกอบเหตุการณ์ในข่าวนั้น
อย่างถูกต้อง และสมบูรณ์
3. การรายงานข่าวให้เหมาะสมกับระยะเวลาการเสนอได้กระชับและชัดเจน เป็นผลเนื่องมาจาก
ความสามารถของผู้รวบรวมเรียบเรียง ผู้เขียนและผู้รายงานข่าวนั้น
4. เนื้อเรื่องของข่าวตลอดจนแง่มุมที่นำเสนอเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชม

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการไทยหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของ ข่าว ไว้หลายประการ เช่น

“ข่าว หมายถึงรายงานเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งที่ทันเวลา มีข้อความกระชับรัด และถูกต้อง
ข่าวไม่ใช่เหตุการณ์ในตัวของมันเอง”(สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย 2530 : 20)

“ข่าว คือ รายงานที่เกิดขึ้นจริง เป็นความจริงที่สมบูรณ์ (Completely True) เป็นเรื่องราว
หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างมีความต่อเนื่อง รวมทั้งข้อคิดเห็นด้วย

ข่าวที่ดีจะต้องเที่ยงตรง ปราศจากการแต่งเติมเรื่องราว และต้องไม่ปิดบังข้อเท็จจริง นอกจากนี้ ต้องอธิบายที่มาอันเป็นไปของข้อเท็จจริงเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง มีลักษณะที่มีความหมายชัดเจนรอบด้าน (พิธิษฐุ์ ขวาลาธวัช 2531 : 5)

ด้านอาจารย์สุภา ศิริमानนท์ ให้คำอธิบายไว้ว่า

1. ข่าว คือ เรื่องราว ซึ่งผู้อ่านของท่านมีความปรารถนาจะรู้
2. ข่าว คือ อะไรอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้คนจำนวนหนึ่ง อยากจะอ่าน โดยมีเงื่อนไขว่ามันจะไม่กระทบกระเทือนถึง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับธรรมเนียมที่ตั้งามของราชฎร และจะไม่ละเมิดกฎหมายลักษณะหมิ่นประมาท
3. ข่าว คือ เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่ง ซึ่ง เกิด ขึ้นและ ประชาชนมีความสนใจ
4. ข่าว คือ เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่ง ซึ่งประชาชนจะต้องพูดถึง ถ้ายังเป็นเรื่องราวที่ชวนให้ผู้คนอยากจะแสดงความเห็นมากเท่าไร ก็แปลว่า มันยังมีคุณค่ามากขึ้นเท่านั้น
5. ข่าว คือ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นใหม่ๆ สดๆถูกถ้วน และให้ภูมิปัญญาน่ารู้เห็น หรืออาจจะได้แก่การค้นพบต่างๆอาจจะเกี่ยวกับทรรศนะต่างๆ และอาจจะได้แก่ เรื่องราวชนิดต่างๆ ซึ่งกระทบถึงประชาชนคนอ่าน
6. ข่าว คือ ทุกสิ่งทุกประการ บรรดาที่เกิดขึ้น คือสิ่งซึ่งดลบันดาลให้เหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้น รวมทั้งผลของเหตุการณ์นั้นๆ
7. ข่าว คือ ข้อเท็จจริง สาระสำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่าง หรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเกี่ยวกับความคิดที่ทำให้ผู้คนสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คน หรือมีอิทธิพลต่อความมอยู่เย็นเป็นสุขของผู้คน
8. ข่าว คือ สิ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชน และสมควรที่จะผลักดันให้เข้ามาสู่แนวทางที่ว่า มันจะทำให้ประชาชนทั้งหลายมีความสนใจได้อย่างไร
9. ข่าว คือ สิ่งซึ่งประกอบขึ้นด้วยกิจกรรมนานับประการในกระแสสะพัด อันเป็นที่สนใจของผู้คน ทั้งปวง และข่าวที่ดีที่สุด ก็คือ ข่าวที่เป็นที่สนใจของ "ผู้คนส่วนมาก "
10. อะไรก็ตามที่พัวพันกับสาธารณะ สวัสดิการของรัฐ อะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความสนใจหรือทำให้ข้อแนะนำแก่บุคคลเป็นรายๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเขา เกี่ยวกับทรรศนะของเขา ดูเกี่ยวกับทรัพย์สินของเขา หรือเกี่ยวกับพฤติกรรมของเขา เหล่านี้แหละคือ ข่าว(พิธิษฐุ์ ขวาลาธวัช 2525 :2)

จากความหมายของข่าวที่กล่าวมานี้ เห็นได้ว่า ข่าว ประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญที่สุด อย่างน้อย 2 ประการคือ

1. เหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หมายถึง ข่าวจะต้องมาจากสถานการณ์ ข้อเท็จจริง สิ่งของ หรือ ความคิดที่เกิดขึ้นจริงๆ แต่ข้อเท็จจริงทุกอย่างก็อาจจะเป็นข่าวได้เสมอไป
2. ความน่าสนใจ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของข่าวเป็นสำคัญ ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

องค์ประกอบของข่าว

องค์ประกอบของข่าวจะเป็นตัวกำหนดคุณค่าความน่าสนใจตลอดจนความสำคัญของข่าว นั้น ข่าวที่มีองค์ประกอบของข่าวมาด ย่อมเป็นข่าวที่มีคุณค่าและมีความน่าสนใจสูงซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้ดี ดังนั้นองค์ประกอบของข่าว จึงเป็นหลักเกณฑ์สำคัญประการหนึ่งที่บรรณาธิการข่าวใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกข่าว เพื่อนำเสนอสู่สาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆหลายประการดังนี้

1. ความสดใหม่ (Immediacy) เป็นองค์ประกอบของข่าวที่สำคัญยิ่ง เป็นความรวดเร็วฉับไวในการรายงานข่าวให้ผู้ชมได้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือถูกค้นพบทันที นอกจากนั้น ยังหมายรวมถึง “ลำดับแรก” ที่ข่าวนั้นเปิดเผยออกมา ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์ในอดีต หรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในอนาคต
2. ความใกล้ชิด (Proximity or Nearness) ความสนใจของประชาชนจะมีความสัมพันธ์กับความใกล้ชิดกับเหตุการณ์ ความใกล้ชิดนี้เป็นทั้งความใกล้ชิดโดยเนื้อหาและระยะทาง ทั้งด้านร่างกาย ความรู้สึก และจิตใจ โดยประชาชนมักให้ความสนใจกับข่าวที่เกิดขึ้นใกล้ตัวก่อนเป็นสำคัญ
3. ความสำคัญหรือความเด่น (Prominence) ในลักษณะต่างๆไม่ว่าจะเป็นตัวบุคคลสถานที่และสิ่งของ จะเป็นสิ่งดึงดูดหรือกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของประชาชน
4. ผลกระทบ (Consequence) มีความเกี่ยวข้องกับความสดใหม่และความใกล้ชิด ประชาชนจะให้ความสนใจกับข่าวที่มีผลกระทบต่อตนเอง
5. ความมีเงื่อนงำน่าสงสัย (Suspense) เหตุการณ์ที่มีลักษณะซ่อนเงื่อนงำของข้อเท็จจริงทำให้สงสัยและเข้าใจไปต่าง ๆ นานา หรือเหตุการณ์บางอย่างที่ดำเนินติดต่อกันไปชวนแก่การสงสัยติดตามจะดึงดูดความสนใจของประชาชนได้ดี

6. ความแปลกประหลาดผิดปกติ (Oddity) เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามปกติ มักไม่ค่อยได้รับความสนใจและไม่จัดเป็นองค์ประกอบข่าว ในขณะที่ความผิดปกติ ความแปลก ความเป็นที่ลึกลับจะมีค่าต่อความสนใจ
7. ความขัดแย้ง (Conflict) มีปรากฏมากในชีวิตประจำวัน การต่อสู้แข่งขันระหว่างบุคคล หรือบุคคลกับธรรมชาติ สังคม ล้วนแต่มีความขัดแย้งและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของข่าวได้ทั้งสิ้น
8. ภัยพิบัติ (Disaster) และความก้าวหน้า (Progress) โดยปกติข่าวที่เกี่ยวกับภัยพิบัติจะได้รับความสนใจมากกว่า ข่าวที่เกี่ยวกับความก้าวหน้า
9. องค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่องค์ประกอบทางเพศ วัย อายุ เป็นต้น

เนื้อหาและลักษณะที่มาของข่าว

ข่าวสามารถถูกแบ่งออกตามเนื้อหาของข่าวได้ 2 ระดับคือ

1. ข่าวหนัก (Hard News) หมายถึงข่าวสารที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อคนจำนวนมาก เนื้อหาของข่าวจะเกี่ยวกับรัฐบาล การเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและปัญหาสังคม ประชาชนส่วนมากมักจะเบื่อนายต่อข่าวประเภทนี้ เพราะมีเนื้อหาหนัก ยากต่อการทำความเข้าใจ แม้จะเป็นข่าวสำคัญที่ประชาชนควรรู้ก็ตาม
2. ข่าวเบา (Soft News) หมายถึง ข่าวสารที่มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงมาปกติข่าวประเภทนี้จะได้รับความสนใจจากประชาชนมากกว่าข่าวหนัก เพราะแม้ว่าจะไม่มีความสำคัญต่อประชาชนมากนักก็ตาม แต่เป็นข่าวที่มีชีวิตชีวาเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป ของมนุษย์ เรื่องราวในสังคมตลอดจนถึงแวดลอม ซึ่งให้ผลทางอารมณ์แก่ผู้อ่าน เช่น เรื่องราวอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติ ข่าวศิลปินวัฒนธรรม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา เป็นต้น

ลักษณะและที่มาของข่าว

ข่าวเจาะ เป็นลักษณะของข่าวที่ผู้สื่อข่าวเป็นผู้ตั้งประเด็นข่าว แล้วรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เป็นแหล่งข่าว รวมทั้งข่าวอื่นๆ เช่น เอกสาร วัตถุ ในการทำข่าวประเภทนี้ ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าว จะต้องทำความเข้าใจว่าสังคมของคนดูข่าวกำลังต้องการอะไร แล้วจึงเสนอให้ตรงประเด็นกับความต้องการ ซึ่งนับได้ว่าเป็นลักษณะของข่าวที่ทำได้ยากที่สุด นับตั้งแต่การกำหนดหัวข้อข่าว การกำหนดประเด็นข่าว เพราะจะต้องตั้งประเด็นให้ได้ว่าคนที่ดูข่าวอยากรู้เรื่อง

ไหน มากน้อย ลึกซึ่งเพียงใด และไม่สามารถประมาณการได้ว่า เมื่อนำเสนอแล้วจะประสบความสำเร็จหรือไม่ นอกจากนี้ ในขั้นของการดำเนินการเจาะข่าว ก็เป็นเรื่องที่มีความยากลำบาก เนื่องจากข่าวประเภทนี้ จะมีแหล่งข่าวที่เหมาะสม และมีข้อมูลที่แท้จริงอย่างจำกัด รวมทั้งความถูกต้องของข้อมูล

ข่าวตามห้วงระยะเวลา เป็นข่าวที่มีกำหนดการแน่นอน สามารถกำหนดเวลาทำข่าวล่วงหน้าได้เป็นระยะเวลานาน เช่น ข่าวที่เกิดขึ้นในวงรอบปี ข่าวเทศกาล ข่าววันสำคัญ การทำข่าวประเภทนี้ แม้จะมีเวลาเตรียมการมาก แต่เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีอยู่แล้ว ความน่าสนใจของเนื้อข่าวจึงอยู่ในระดับปกติ หากแต่ผู้สื่อข่าวจะต้องกำหนดประเด็น และวิธีการนำเสนอให้แตกต่างกัน เป็นประโยชน์แก่ผู้ชมมากกว่าการประชาสัมพันธ์เหตุการณ์ ด้วยการเสนอข้อมูลทางลึก มีการใช้เทคนิคสมัยใหม่เพื่อดึงดูดความสนใจ

ข่าวตามเหตุการณ์ เป็นข่าวประเภทที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ไม่สามารถกำหนดเป็นแผนงานล่วงหน้าได้ ผู้สื่อข่าวและ บรรณาธิการสายข่าว จะต้องติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดจึงสามารถวิเคราะห์คุณค่าของข่าวที่เกิดขึ้น และกำหนดประเด็นข่าวได้ในทันทีตามความจำเป็นของสถานการณ์ ข่าวประเภทนี้ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม ข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุและวิบัติภัย รวมทั้งข่าวอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปฏิบัติการทางทหาร และการปฏิบัติการของตำรวจด้วยการปราบปราม ที่มักต้องเก็บแผนปฏิบัติการไว้เป็นความลับ ทำให้ยากแก่การหาข่าว ดังนั้น ทีมข่าว ผู้สื่อข่าว และช่างภาพที่จะสามารถติดตามข่าวประเภทนี้ได้ดี จะต้องเป็นนักข่าวที่มีความตื่นตัวสูงมาก ต้องเตรียมความพร้อมของบุคลากร และเครื่องมือ รวมทั้งต้องเตรียมแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งข่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเวลา ซึ่งการแข่งขันในการเสนอข่าวประเภทนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยเวลาว่าสถานีใดจะสามารถเสนอข่าวนั้นได้ก่อน ด้วยรายละเอียดและคุณภาพของข่าวที่แตกต่างกัน

ข่าวตามหมาย มีชื่อเรียกสามัญอีกชื่อหนึ่งว่า ข่าวแจก ได้แก่ ข่าวเชิงประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานโดยทั่วไป ต้องการเผยแพร่กิจกรรมของตนผ่านสื่อ เช่น การประชุมสัมมนา การเปิดตัวสินค้า หรือกิจกรรมในวันสถาปนาหน่วยงาน ข่าวประเภทนี้จะเป็นที่สนใจของผู้ชมในหน่วยงานนั้นๆ เท่านั้น และหากผู้สื่อข่าวไม่สามารถปรุงแต่งเนื้อข่าวให้ประชาชนทั่วไปรู้สึกว่ามีส่วนร่วมหรือมีส่วนได้ประโยชน์กับกิจกรรมนั้น ข่าวประเภทนี้จึงเป็นข่าวปัญหาให้แก่ผู้นำเสนอและมีส่วนทำให้คุณภาพของข่าวโดยรวมด้อยลง ตามสภาพของการแข่งขันทางตลาดแล้ว รายการส่วนใหญ่จึงต้องพยายามลดปริมาณข่าวประเภทนี้ให้เหลือน้อยที่สุด การที่จะทำข่าวเชิงประชาสัมพันธ์ให้ประสบความสำเร็จหรือน่าสนใจได้นั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องวิเคราะห์กิจกรรมแล้วหาจุดเด่น หรือจุดขาย

ของงานนั้นๆ ให้ได้แล้วนำมาปรุงแต่งด้วยเทคนิคการเสนอภาพข่าว เสริมด้วยข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

สารคดีเชิงข่าว หรือ สกู๊ปข่าว เป็นลักษณะเนื้อหาสาระในรายละเอียด ให้ข้อมูลแก่ผู้ชมอย่างเพียงพอที่จะสามารถเข้าใจกับประเด็นข่าวสาเหตุ หรือที่มาของข่าว วิวัฒนาการข่าว บทวิเคราะห์ ข้อสรุป หรือการมองเหตุการณ์ในอนาคตเนื่องจากการทำสารคดีเชิงข่าว มีลักษณะเหมือนรายการสั้น ที่คณะผู้จัดมีเวลาวางแผนล่วงหน้า แล้วเตรียมนำเสนอในจังหวะเวลาที่เหมาะสมที่สุด

การนำเสนอจึงต้องมีความสมบูรณ์ถูกต้อง น่าสนใจที่สุด โดยจะไม่สามารถอ้างเหตุผลประกอบการบกพร่องใดๆที่เกิดขึ้นมาได้ ผู้สื่อข่าวต้องวางแผนอย่างละเอียดทั้งในเรื่องประเด็น ที่ต้องการนำเสนอ จะต้องตอบสนองความต้องการของผู้ชมมากที่สุด แหล่งข่าวต้องมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของข่าวต้องเสริมสาระของข่าว บทความของการนำเสนอแต่ละตอนจะต้องมีความพอดี ที่ไม่ทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย ทั้งที่เป็นการจุดประเด็นให้ผู้ชมมีความต้องการ ติดตามการนำเสนอในตอนต่อไป ซึ่งการนำเสนอสารคดีเชิงข่าวแต่ละตอน ควรมีความยาวประมาณ 2-3 นาที เท่านั้น และอาจนำเรื่องราวมาผูกเป็นการนำเสนออย่างต่อเนื่องหลายๆตอน ติดต่อกันทุกวัน หรือนำเสนอเป็นคอลัมน์ ประจำสัปดาห์ ละ 2-3วัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบรรณาธิการข่าว

คุณลักษณะของข่าวโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้เปรียบสื่อมวลชนประเภทอื่นๆในการเสนอข่าว เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถสื่อสารด้วยภาพ และเสียงในเวลาเดียวกันได้ทำให้การเสนอข่าวทางโทรทัศน์สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ดี จึงสามารถสรุปคุณลักษณะสำคัญของข่าวโทรทัศน์ได้ดังนี้

1. เป็นข่าวสารที่เกิดขึ้นจริง ใหม่ น่าสนใจ และมีผลกระทบต่อประชาชนซึ่งถูกส่งออกไปจากผู้ส่งสาร โดยผ่านสื่อโทรทัศน์
2. ก่อนที่จะนำเสนอไปสู่สาธารณชน ข่าวโทรทัศน์จะต้องผ่านขั้นตอนของการแสวงหาข่าวสาร และรวบรวมข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์เพื่อนำมาเรียบเรียงด้วยข้อความที่สั้น กระชับ ชัดเจน เพื่อนำเสนอภายในระยะเวลาที่กำหนด
3. การเสนอข่าวทางโทรทัศน์จะทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกเหมือนได้รับรู้เหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นสื่อที่ผู้ชมสัมผัสได้ด้วยตาและหูจึงทำให้ข่าวโทรทัศน์มีความน่าเชื่อถือ

4. ข่าวโทรทัศน์มีแต่เนื้อหาสาระสำคัญของข่าวเท่านั้น ไม่มีรายละเอียดปลีกย่อย เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีราคาแพง จึงมีความจำกัดด้านเวลา
5. ผู้ชมสามารถรับชมได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น จะไม่มีการเสนอซ้ำอีกนอกจากจะเป็นความคืบหน้าของข่าวนั้น
6. การเสนอข่าวทางโทรทัศน์สามารถเข้าถึงผู้ชมได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากการสื่อสารด้วยภาพและเสียงทำให้แม้แต่คนที่ไม่รู้หนังสือ หรือพิการทางสายตาหรือหูอย่างใดอย่างหนึ่งสามารถเข้าใจเนื้อหาของข่าวได้

ลักษณะและวิธีการนำเสนอข่าวโทรทัศน์

ตามหลักสากลนิยม วิธีการนำเสนอข่าวมี 4 ลักษณะ คือ

1. แถลงการณ์หรือข่าวด่วนล่าสุด (Bulletin or News Flash) เป็นการอ่านข่าวด่วนที่สำคัญในรูปแบบแถลงการณ์ ประกาศโดยอ่านหลังกล้อง (off camera) ประกอบภาพนิ่ง เช่นสไลด์ (slide) หรือเทลอป (Telopticon or Telop)
2. ข่าวอ่านธรรมดา (straight newscast) วิธีนี้ผู้สื่อข่าวจะอ่านข่าวหน้ากล้อง (on camera) ภายในห้องส่งเล็กของสถานี ซึ่งอาจจัดฉากหลังให้มีป้ายชื่อรายการและแผนที่ติดที่ฝาผนังด้านหลังโต๊ะอ่านข่าวและผู้ประกาศ
3. ข่าวอ่านประกอบภาพ (illustrated newscast) ผู้อ่านข่าวจะอ่านข่าวหลังกล้องประกอบภาพนิ่ง(สไลด์ หรือ เทลอป)หรือภาพเคลื่อนไหว (ภาพยนตร์หรือเทปบันทึกภาพ)
4. วิเคราะห์ข่าว หรือวิจารณ์ข่าว (Analysis or Comentary) ผู้วิเคราะห์หรือผู้วิจารณ์ข่าวจะแสดงความคิดเห็น ดีความและบอกข้อเท็จจริงแก่ผู้ดู หน้ากล้อง ประกอบภาพ แผนที่ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับข่าววิเคราะห์วิจารณ์ส่วนใหญ่รายการข่าวจะใช้วิธีการนำเสนอข่าวมากกว่า 1 วิธี กล่าวคืออย่างน้อยจะมีข่าวอ่านธรรมดากับข่าวอ่านประกอบภาพ ขึ้นอยู่กับปริมาณของข่าวและภาพที่เสนอและความยาวของรายการข่าวนั้น (Edward and Rudy 1956 : 81)